

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 25 października 1976 r.

w sprawie postępowania o odszkodowanie w razie wypadku lub choroby pozostającej w związku ze służbą wojskową.

Na podstawie art. 2 ust. 2 i art. 14 oraz w związku z art. 8 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz. U. Nr 53, poz. 342) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Ustalenie okoliczności i przyczyn wypadków.

§ 1. 1. Żołnierz, który uległ wypadkowi, powinien niezwłocznie, jeżeli stan jego zdrowia na to pozwala, zameldować o wypadku swojemu przełożonemu.

2. Przełożony po powzięciu wiadomości o wypadku, wskutek którego żołnierz poniósł śmierć lub doznał ciężkiego uszkodzenia ciała, jest obowiązany zameldować o tym dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę.

3. Lekarz wojskowy, który udzielił żołnierzowi pierwszej pomocy, jest obowiązany zameldować o wypadku dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę.

4. Przez użyte w rozporządzeniu określenie „żołnierz” należy rozumieć również małoletniego kandydata na żołnierza zawodowego, odbywającego naukę w szkole lub orkiestrze wojskowej.

§ 2. 1. W razie wypadku, wskutek którego żołnierz doznał ciężkiego uszkodzenia ciała lub poniósł śmierć, dowódca jednostki wojskowej powołuje niezwłocznie komisję powypadkową w celu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku.

2. W skład komisji powypadkowej powinny wchodzić co najmniej 3 osoby, a mianowicie:

- 1) jako przewodniczący — zastępca dowódcy jednostki wojskowej,
- 2) jako członkowie — inspektor do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, specjalista z dziedziny, w której nastąpił wypadek, oraz w miarę możliwości lekarz.

3. W skład komisji nie mogą wchodzić osoby, które są zainteresowane wynikiem działania komisji, zwłaszcza gdy może mieć to wpływ na ich odpowiedzialność lub uprawnienia.

4. Jeżeli wypadkowi uległ dowódca jednostki wojskowej, komisję powypadkową powołuje jego bezpośredni przełożony.

§ 3. 1. Do zadań komisji powypadkowej należy sprawne i wszechstronne ustalenie dokładnego czasu i miejsca oraz okoliczności i przyczyn wypadku.

2. Komisja powypadkowa może:

- 1) dokonać oględzin miejsca wypadku,
- 2) przesłuchać poszkodowanego żołnierza i inne osoby na okoliczności związane z wypadkiem lub odebrać od nich pisemne oświadczenie,
- 3) zasięgnąć w miarę potrzeby opinii specjalisty,
- 4) przeglądać akta postępowania karnego oraz inne dokumenty dotyczące wypadku i jego skutków.

3. Z dokonania oględzin miejsca wypadku oraz przesłuchania poszkodowanego lub innych osób sporządza się protokoły.

4. Jeżeli wypadek zdarzył się na terenie jednostki wojskowej stacjonującej w innym garnizonie, przewodniczący komisji może zwrócić się do dowódcy tej jednostki o dokonanie czynności określonych w ust. 2 pkt 1 i 2 oraz nadesłanie zebranych materiałów.

5. Organy wojskowe oraz żołnierze i pracownicy cywilni obowiązani są udzielać komisji wyjaśnień oraz dostarczać dokumentów i innych materiałów dotyczących okoliczności wypadku.

§ 4. 1. Komisja powypadkowa sporządza protokół powypadkowy, w którym należy podać w szczególności:

- 1) stopień wojskowy, imię i nazwisko żołnierza, który uległ wypadkowi,
- 2) datę i miejsce wypadku,
- 3) opis i przyczyny wypadku,
- 4) doznane przez żołnierza uszkodzenia ciała, a jeżeli poniósł on śmierć — fakt śmierci,
- 5) pouczenie o prawie zgłoszenia zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole,
- 6) podpisy członków komisji.

2. Dane dotyczące doznanych przez żołnierza uszkodzeń ciała wpisuje się do protokołu na podstawie dokumentacji lekarskiej lub opinii lekarza.

3. W razie ustalenia przez komisję:

- 1) że wyłączną przyczyną wypadku było:
 - a) umyślne lub rażąco niedbałe działanie lub zaniechanie żołnierza naruszające obowiązujące przepisy lub rozkazy,
 - b) zachowanie się żołnierza spowodowane nadużyciem alkoholu albo
- 2) że uszczerbek na zdrowiu lub śmierć żołnierza zostały spowodowane przez żołnierza rozmyślnie

— należy to szczegółowo uzasadnić.

4. W razie ustalenia, że wyłączną przyczyną wypadku były okoliczności wymienione w ust. 3 pkt 1 lit. a), należy w szczególności podać:

- 1) jaki konkretny przepis lub rozkaz został przez żołnierza naruszony,

2) czy i w jaki sposób przełożeni żołnierza zapewnili warunki odpowiadające tym przepisom i czy sprawowali nadzór nad ich przestrzeganiem,

3) czy żołnierz miał potrzebne umiejętności do wykonywania określonych czynności i czy był należycie przeszkolony w zakresie znajomości tych przepisów.

5. W razie niezgodności stanowisk członków komisji co do okoliczności wypadku w protokole powypadkowym zamieszcza się stanowisko większości członków komisji; przy równej liczbie głosów decyduje głos przewodniczącego. Członek komisji, który nie zgadza się ze stanowiskiem większości, może zamieścić w protokole odrębne zdanie z podaniem uzasadnienia swojego stanowiska.

6. Do protokołu dołącza się całość materiałów zebranych w toku postępowania (protokoły przesłuchań, oświadczenia, opinie specjalistów, notatki, szkice, fotografie, protokoły oględzin miejsca wypadku itp.).

§ 5. 1. Jeżeli w związku z wypadkiem żołnierz poniósł szkodę wskutek utraty lub uszkodzenia przedmiotów osobistego użytku, komisja powypadkowa jest obowiązana dokładnie ustalić:

- 1) jakie to były przedmioty,
- 2) stan tych przedmiotów przed wypadkiem (stopień zużycia),
- 3) czy przedmioty te żołnierz utracił, czy też uległy one zniszczeniu lub uszkodzeniu i w jakim stopniu.

2. Ustalenia, o których mowa w ust. 1, komisja wpisuje do protokołu.

§ 6. Komisja powypadkowa powinna zakończyć postępowanie i sporządzić protokół najpóźniej w ciągu 7 dni od dnia wypadku.

§ 7. 1. W razie wypadku, w którego wyniku żołnierz doznał lżejszego uszkodzenia ciała, jego przełożony zawiadamia inspektora do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy w jednostce, który:

- 1) ustala okoliczności i przyczyny wypadku oraz sporządza protokół powypadkowy na zasadach określonych w § 3—6,
- 2) zasięga opinii lekarza, czy doznane przez żołnierza uszkodzenie ciała może mieć charakter trwały.

2. Inspektorowi do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy przy ustalaniu okoliczności i przyczyn wypadku przysługują uprawnienia komisji powypadkowej.

§ 8. 1. Protokół powypadkowy przedstawia się niezwłocznie dowódcy jednostki wojskowej, który:

- 1) jest obowiązany w ciągu 3 dni ustosunkować się do ustaleń w nim zawartych,
- 2) może polecić dokonanie dodatkowych ustaleń, gdy jego zdaniem okoliczności i przyczyny wypadku nie zostały dostatecznie wyjaśnione.

2. W razie gdy w toku dodatkowych ustaleń wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne, sporządza się nowy protokół powypadkowy, który ponownie przedstawia się dowódcy jednostki wojskowej.

§ 9. 1. Jeden egzemplarz protokołu doręcza się za pisemnym potwierdzeniem odbioru poszkodowanemu żołnie-

rzowi, a jeżeli żołnierz poniósł śmierć w wypadku — jego małżonkowi. W razie braku małżonka protokół doręcza się pełnoletniemu dziecku żołnierza lub opiekunowi dziecka małoletniego albo rodzicom lub innemu członkowi rodziny, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz. U. Nr 53, poz. 342), zwanej dalej „ustawą”.

2. Jeżeli w protokole zawarte są dane stanowiące tajemnicę państwową, zainteresowanej osobie doręcza się wyciąg z protokołu z pominięciem tych danych.

3. Żołnierz, który uległ wypadkowi, a w razie jego śmierci osoba, o której mowa w ust. 1, ma prawo wglądu do akt sprawy. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 10. 1. Żołnierzowi poszkodowanemu w wypadku, a w razie jego śmierci osobie wymienionej w § 9 ust. 1, przysługuje prawo zgłoszenia pisemnych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole powypadkowym w ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu.

2. Zastrzeżenia wnosi się do wojewódzkiego sztabu wojskowego właściwego do ustalenia prawa do odszkodowania za pośrednictwem dowódcy jednostki wojskowej, w której protokół został sporządzony.

§ 11. 1. Dowódca jednostki wojskowej przesyła wojewódzkiemu sztabowi wojskowemu właściwemu do ustalenia prawa do odszkodowania:

- 1) protokół sporządzony przez komisję powypadkową — niezwłocznie po upływie terminu określonego w § 10 ust. 1,
- 2) protokół sporządzony przez inspektora do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, jeżeli:
 - a) żołnierz, który uległ wypadkowi, lub osoba wymieniona w § 9 ust. 1 zgłosiła do protokołu zastrzeżenia albo
 - b) doznane przez żołnierza wskutek wypadku uszkodzenie ciała według opinii lekarza wojskowego może spowodować trwałe uszczerbek na zdrowiu.

2. Dowódca jednostki wojskowej przysyłając protokół powypadkowy dołącza jednocześnie:

- 1) zgłoszone zastrzeżenia do protokołu powypadkowego wraz ze swoim stanowiskiem co do tych zastrzeżeń,
- 2) informację o miejscu zamieszkania poszkodowanego żołnierza, a w razie jego śmierci — posiadane informacje o stanie rodzinnym żołnierza ze wskazaniem imion, nazwisk, dat urodzenia oraz miejsc zamieszkania osób, o których mowa w art. 6 ustawy,
- 3) posiadaną dokumentację lekarską,
- 4) zaświadczenie stwierdzające wysokość uposażenia żołnierza pełniącego zawodową lub okresową służbę wojskową,
- 5) inne materiały zebrane w toku postępowania powypadkowego.

Rozdział 2

Postępowanie w razie ujawnienia u żołnierza choroby pozostającej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej.

§ 12. W razie ujawnienia u żołnierza choroby wymienionej w wykazie ustalonym w trybie art. 3 ustawy ko-

mandant wojskowego zakładu leczniczego lub dowódca jednostki wojskowej kieruje żołnierza do wojskowej komisji lekarskiej w celu stwierdzenia, czy choroba ta pozostaje w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej, oraz ustalenia uszczerbku na zdrowiu. Dowódca jednostki wojskowej przekazuje jednocześnie komisji dokumentację lekarską i opis warunków pełnienia służby wojskowej.

§ 13. 1. Przewodniczący wojskowej komisji lekarskiej przesyła orzeczenie w sprawie ustalenia związku choroby ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej i stopnia uszczerbku na zdrowiu żołnierza wojewódzkiemu sztabowi wojskowemu, właściwemu do ustalenia prawa do odszkodowania, oraz dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę.

2. Dowódca jednostki wojskowej po otrzymaniu orzeczenia stwierdzającego związek choroby ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej i stopień uszczerbku na zdrowiu przesyła właściwemu wojewódzkiemu sztabowi wojskowemu zaświadczenie stwierdzające wysokość uposażenia żołnierza pełniącego zawodową lub okresową służbę wojskową.

§ 14. 1. Jeżeli lekarz wojskowy, który stwierdził zgon żołnierza wskutek choroby, uzna, że przyczyną śmierci mogła być choroba powstała w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej, zawiadamia o tym dowódcę jednostki wojskowej, w której żołnierz pełnił służbę.

2. Dowódca jednostki wojskowej po otrzymaniu zawiadomienia albo komendant wojskowego zakładu leczniczego, jeżeli żołnierz zmarł w tym zakładzie, zwraca się do wojskowej komisji lekarskiej o ustalenie, czy przyczyną śmierci żołnierza była choroba powstała w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej. Dowódca jednostki wojskowej przekazuje jednocześnie komisji dokumentację lekarską i opis warunków pełnienia służby wojskowej.

3. W razie stwierdzenia, że przyczyną śmierci żołnierza była choroba powstała w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej, przewodniczący wojskowej komisji lekarskiej przesyła orzeczenie w tej sprawie wojewódzkiemu sztabowi wojskowemu, właściwemu do ustalenia prawa do odszkodowania, oraz dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz pełnił służbę. Przepisy § 11 ust. 2 pkt 2 i 4 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3

Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do odszkodowania i jego wysokości.

§ 15. 1. Organami właściwymi do ustalania prawa do odszkodowania i jego wysokości są:

- 1) w I instancji — szef wojewódzkiego sztabu wojskowego,
- 2) w II instancji — dowódca okręgu wojskowego.

2. Właściwość szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego ustala się według stałego miejsca postoju jednostki wojskowej:

- 1) w której żołnierz pełnił służbę w dniu wypadku lub w dniu ustalenia przez wojskową komisję lekarską stopnia uszczerbku na zdrowiu wskutek choroby,

- 2) w której żołnierz pełnił ostatnio służbę, jeżeli stopień uszczerbku na zdrowiu wskutek choroby został ustalony lub śmierć wskutek choroby nastąpiła po zwolnieniu ze służby,
- 3) w której żołnierz wyznaczony do wykonywania zadań poza wojskiem otrzymywał zaopatrzenie wojskowe.

§ 16. 1. Wojewódzki sztab wojskowy wszczyna postępowanie w sprawie ustalenia prawa do odszkodowania i jego wysokości z urzędu lub na wniosek żołnierza, a w razie śmierci żołnierza po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej — na wniosek członka jego rodziny.

2. Wojewódzki sztab wojskowy wszczyna postępowanie z urzędu w razie otrzymania:

- a) protokołu powypadkowego albo
- b) orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej stwierdzającego uszczerbek na zdrowiu lub śmierć żołnierza wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej.

3. Wojewódzki sztab wojskowy może wszcząć postępowanie z urzędu również przed otrzymaniem protokołu powypadkowego w razie powzięcia wiadomości o wypadku, którego okoliczności i przyczyny nie budzą wątpliwości, jeżeli żołnierz poniósł śmierć w tym wypadku lub doznał ciężkiego uszkodzenia ciała.

4. Jeżeli wniosek o odszkodowanie wpłynię do właściwego organu, organ ten jest obowiązany przesłać go niezwłocznie do właściwego wojewódzkiego sztabu wojskowego.

§ 17. 1. Osoba zainteresowana może działać przez pełnomocnika, jeżeli charakter czynności nie wymaga jej osobistego działania.

2. Pełnomocnikiem zainteresowanego może być osoba, która ma zdolność do czynności prawnych.

3. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie lub zgłoszone ustnie do protokołu.

§ 18. 1. Wojewódzki sztab wojskowy bada i ocenia całokształt sprawy na podstawie zebranych dowodów (zeznań, oświadczeń i innych dokumentów). W szczególności wojewódzki sztab wojskowy ustala, czy wypadek, któremu uległ żołnierz, jest wypadkiem określonym w art. 2 ust. 1 ustawy i czy nie zachodzą okoliczności określone w art. 4 ustawy.

2. W razie śmierci żołnierza wojewódzki sztab wojskowy jest obowiązany ustalić, czy oprócz członków rodziny wymienionych w informacji nadesłanej przez dowódcę jednostki wojskowej nie ma innych osób uprawnionych do odszkodowania.

3. W razie konieczności wojewódzki sztab wojskowy może przeprowadzić postępowanie uzupełniające. Przepisy § 3 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

4. Wojewódzki sztab wojskowy zawiadamia dowódcę jednostki wojskowej, czy wypadek, któremu uległ żołnierz, jest wypadkiem określonym w art. 2 ust. 1 ustawy, a jeżeli jest tym wypadkiem, ponadto, czy zachodzą okoliczności określone w art. 4 ustawy.

§ 19. 1. W razie ustalenia, że wypadek, jakiemu uległ żołnierz, jest wypadkiem pozostającym w związku z peł-

nieniem czynnej służby wojskowej, wojewódzki sztab wojskowy kieruje żołnierza bezpośrednio, a jeżeli pełni on nadal służbę — za pośrednictwem dowódcy jednostki wojskowej — do wojskowej komisji lekarskiej w celu ustalenia, czy uszczerbek na zdrowiu żołnierza jest skutkiem tego wypadku oraz stopnia uszczerbku na zdrowiu doznanego wskutek tego wypadku. W razie śmierci żołnierza wojewódzki sztab wojskowy zwraca się niezwłocznie do właściwej wojskowej komisji lekarskiej o ustalenie, czy śmierć żołnierza jest następstwem tego wypadku.

2. Wojewódzki sztab wojskowy przesyła właściwej wojskowej komisji lekarskiej posiadaną dokumentację lekarską.

§ 20. 1. Jeżeli wniosek o przyznanie odszkodowania żołnierz złożył po zwolnieniu ze służby wojskowej, a wojewódzki sztab wojskowy nie ma protokołu powypadkowego, zwraca się do dowódcy jednostki wojskowej o nadesłanie tego protokołu, a następnie kieruje żołnierza do wojskowej komisji lekarskiej w celu dokonania ustaleń określonych w § 19 ust. 1. Przepis § 19 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Jeżeli żołnierz złożył wniosek o przyznanie odszkodowania po zwolnieniu ze służby wojskowej w związku z doznaniem uszczerbku na zdrowiu wskutek choroby, wojewódzki sztab wojskowy kieruje go do wojskowej komisji lekarskiej w celu ustalenia, czy uszczerbek na zdrowiu jest następstwem choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej oraz stopnia tego uszczerbku.

3. Jeżeli żołnierz złożył wniosek o zwiększenie należnego mu odszkodowania wskutek pogorszenia stanu zdrowia pozostającego w związku z wypadkiem lub chorobą, wojewódzki sztab wojskowy kieruje tego żołnierza do wojskowej komisji lekarskiej w celu wydania orzeczenia, czy ustalony poprzednio uszczerbek na zdrowiu żołnierza uległ powiększeniu.

§ 21. 1. W razie złożenia wniosku o odszkodowanie przez członka rodziny żołnierza zmarłego po zwolnieniu ze służby wojewódzki sztab wojskowy zwraca się do właściwej wojskowej komisji lekarskiej o ustalenie, czy śmierć żołnierza jest następstwem wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej albo choroby pozostającej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej.

2. Jeżeli wniosek został złożony przez członka rodziny żołnierza niezawodowego, który zmarł poza wojskowym zakładem leczniczym, wojewódzki sztab wojskowy zwraca się do właściwej komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia o ustalenie, czy śmierć żołnierza jest następstwem wypadku lub choroby, o których mowa w ust. 1.

§ 22. 1. Jeżeli za podstawę obliczenia wysokości odszkodowania przyjmuje się uposażenie żołnierza należne mu stosownie do przepisów ustawy o uposażeniu żołnierzy, kwotę tego uposażenia oblicza się według stawek obowiązujących w miesiącu, w którym żołnierz uległ wypadkowi albo w którym został ustalony uszczerbek na zdrowiu wskutek choroby.

2. W razie ustalenia uszczerbku na zdrowiu lub śmierci żołnierza po zwolnieniu ze służby wojskowej za podstawę obliczenia wysokości odszkodowania przyjmuje się

stawki uposażenia obowiązujące w ostatnim miesiącu pełnienia służby przez żołnierza.

§ 23. 1. Wysokość odszkodowania za utracone lub zniszczone przedmioty osobistego użytku ustala się na podstawie ceny zakupu tego przedmiotu, obowiązującej w dniu wydania decyzji o odszkodowaniu, z uwzględnieniem stopnia zużycia.

2. W razie uszkodzenia przedmiotów odszkodowanie stanowi równowartość przywrócenia ich do stanu sprzed wypadku. Jeżeli jednak stopień uszkodzenia jest znaczny albo koszty naprawy przekraczałyby wartość uszkodzonego przedmiotu, wypłaca się odszkodowanie w wysokości określonej w ust. 1.

§ 24. Jeżeli w sprawie wypadku, któremu uległ żołnierz, jest prowadzone postępowanie karne, a wynik tego postępowania może mieć wpływ na uprawnienia żołnierza lub członków jego rodziny do odszkodowania, szef wojewódzkiego sztabu wojskowego może odroczyć wydanie decyzji w tej sprawie do czasu zakończenia postępowania.

§ 25. 1. Decyzję w sprawie odszkodowania szef wojewódzkiego sztabu wojskowego wydaje najpóźniej w ciągu 7 dni po zebraniu wszystkich niezbędnych dokumentów.

2. Decyzja w sprawie odszkodowania powinna w szczególności zawierać: określenie organu wojskowego wydającego decyzję, datę wydania decyzji, powołanie podstawy prawnej, określenie osób, których dotyczy, osnovę decyzji, uzasadnienie z podaniem okoliczności faktycznych i prawnych oraz pouczenie o prawie i terminie wniesienia odwołania ze wskazaniem organu właściwego do jego rozpatrzenia.

3. Przed wydaniem decyzji szef wojewódzkiego sztabu wojskowego obowiązany jest zasięgnąć opinii radcy prawnego.

§ 26. 1. Decyzję doręcza się, za potwierdzeniem odbioru, osobom, których ona dotyczy.

2. Niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni po wydaniu decyzji o przyznaniu odszkodowania, dokonuje się wypłaty tego odszkodowania.

3. Odszkodowanie przysługujące osobom małoletnim wypłaca się do rąk opiekuna.

§ 27. 1. Od decyzji szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego przysługuje osobom, których ona dotyczy, odwołanie w terminie 30 dni do właściwego dowódcy okręgu wojskowego. Jeżeli zainteresowany nie może wnieść odwołania w ustalonym terminie ze względu na stan zdrowia, termin ten liczy się od ustania przeszkody.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, mają prawo wglądu do akt sprawy. Przepis § 9 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego.

§ 28. 1. Szef wojewódzkiego sztabu wojskowego przesyła odwołanie wraz z aktami właściwemu dowódcy okręgu wojskowego.

2. Dowódca okręgu wojskowego po rozpatrzeniu odwołania najpóźniej w ciągu 30 dni od dnia jego otrzymania wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy decyzję wojewódzkiego sztabu wojskowego albo zmienia ją w ca-

łości lub w części. Przepis § 25 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

3. W razie konieczności dowódca okręgu wojskowego może zarządzić przeprowadzenie postępowania uzupełniającego. Przepis § 3 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

4. Decyzja szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego, od której nie wniesiono odwołania albo która została utrzymana w mocy lub zmieniona przez organ II instancji wskutek wniesionego odwołania, jest ostateczna w administracyjnym toku instancji.

§ 29. W razie wstępnego ustalenia przez wojskową komisję lekarską trwałego uszczerbku na zdrowiu żołnierza szef wojewódzkiego sztabu wojskowego może wypłacić załózkę na poczet odszkodowania.

§ 30. 1. Jeżeli szef wojewódzkiego sztabu wojskowego uzna, że zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające przyznanie jednorazowego odszkodowania pieniężnego w kwocie wyższej niż określona w art. 5 lub 6 ustawy, przedstawia sprawę wraz ze swoją opinią właściwemu dowódcy okręgu wojskowego, a jeżeli żołnierz pełnił służbę w jednostce podległej dowódcy rodzaju sił zbrojnych — temu dowódcy.

2. Dowódca okręgu wojskowego lub rodzaju sił zbrojnych jest upoważniony do wyrażenia zgody na wydanie przez szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego decyzji o przyznaniu jednorazowego odszkodowania pieniężnego żołnierzowi albo uprawnionemu członkowi rodziny żołnierza zmarłego w kwocie wyższej niż określona w art. 5 lub 6 ustawy w granicach do 50%.

3. Dowódca okręgu wojskowego w toku rozpatrywania odwołania może zmienić decyzję wydaną przez szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego przyznając odszkodowanie w kwocie wyższej niż określona w art. 5 lub 6 ustawy w granicach do 50%, jeżeli uzna, że zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające podwyższenie odszkodowania.

§ 31. 1. Dowódca okręgu wojskowego lub rodzaju sił zbrojnych jest również upoważniony do przyznania w szczególności uzasadnionych wypadkach odszkodowania w granicach określonych w art. 6 ustawy członkom rodziny zmarłego żołnierza nie spełniającym wymaganych warunków albo innej osobie bliskiej, a także członkom rodziny żołnierza, który zaginął w czasie pełnienia służby wojskowej.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, nie podlega zażalenie.

§ 32. Odszkodowania, o których mowa w § 30 i 31, wypłaca właściwy do ustalania prawa do odszkodowania wojewódzki sztab wojskowy.

Rozdział 4

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 33. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do odszkodowania wszczęte przed dniem wejścia w życie rozporządzenia przez wojewódzki sztab wojskowy właściwy według miejsca zamieszkania osoby uprawnionej do odszkodowania prowadzi ten sztab do czasu prawomocnego zakończenia sprawy, chociażby według § 15 ust. 2 nie był już właściwy.

§ 34. 1. Przepisy dotyczące dowódcy jednostki wojskowej stosuje się odpowiednio:

- 1) do wojskowego komendanta uzupełnień właściwego ze względu na miejsce wypadku osoby powołanej do czynnej służby, która uległa wypadkowi w czasie odbywania bezpośredniej drogi z miejsca zamieszkania do jednostki wojskowej lub z powrotem do miejsca zamieszkania,
- 2) do kierownika studium wojskowego, jeżeli wypadkowi uległ student w związku z odbywaniem wojskowego szkolenia w ramach studium wojskowego szkoły wyższej,
- 3) do kierownika innej państwowej jednostki organizacyjnej, jeżeli wypadkowi uległ żołnierz wyznaczony do wykonywania zadań w tej jednostce.

2. Właściwość szefą wojewódzkiego sztabu wojskowego ustala się:

- 1) w stosunku do osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1, i członków ich rodzin — według miejsca wypadku,
- 2) w stosunku do studentów szkół wyższych i członków ich rodzin — według siedziby szkoły wyższej lub jej filii.

3. O wypadku osoby, o której mowa w ust. 1 pkt 1, organ Milicji Obywatelskiej prowadzący dochodzenie zawiadamia niezwłocznie wojskowego komendanta uzupełnień właściwego dla miejsca wypadku.

§ 35. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się również do ustalania okoliczności i przyczyn wypadków oraz prawa do odszkodowania i jego wysokości w stosunku do żołnierzy, którzy pełnią lub pełnili służbę w jednostkach podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, i członków ich rodzin.

2. Organami właściwymi w sprawach ustalania prawa do odszkodowania i jego wysokości są:

- 1) w I instancji:
 - a) dowódcy jednostek Wojsk Ochrony Pogranicza i dowódcy jednostek wchodzących w skład Nad-

wiślańskich Jednostek Wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych — w stosunku do żołnierzy, którzy pełnią lub pełnili służbę w tych jednostkach, i członków ich rodzin,

- b) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Finansów) — w stosunku do żołnierzy, którzy pełnią lub pełnili służbę poza jednostkami wymienionymi pod lit. a), i członków ich rodzin,
- 2) w II instancji:
 - a) dowódca Wojsk Ochrony Pogranicza i dowódca Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, jeżeli decyzję wydał dowódca jednostki, o której mowa w pkt 1 lit. a),
 - b) Komisja Odwoławcza do Spraw Odszkodowań Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, jeżeli decyzję wydał organ wymieniony w pkt 1 lit. b).

3. Decyzje, o których mowa w § 30 i 31, wydają z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych organy II instancji.

4. Odszkodowania wypłacają organy podejmujące decyzję o ich przyznaniu.

§ 36. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 stycznia 1973 r. w sprawie przyznawania i wypłaty odszkodowań przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz. U. Nr 3, poz. 25),
- 2) zarządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 stycznia 1973 r. w sprawie trybu ustalania okoliczności i przyczyn wypadków dla celów związanych z przyznawaniem żołnierzom i ich rodzinom świadczeń odszkodowawczych i rentowych (Monitor Polski Nr 4, poz. 30).

§ 37. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1977 r.

Minister Obrony Narodowej: *W. Jaruzelski*